

end ingen Ting. Saa stemmer jeg hellere mod det Hele end stemme for saadan noget Jureri, som de Herrer erklærede for ubrugeligt. Det Allerværste man kan gjøre, er at give sin Hær et Baaben, som den selv er overbevist om er værre end ingen Ting. Men fordi man bøier sig for Sagtundsstaben, følger jo ingenlunde deraf, at man betragter den jagtlyndige Dom paa dette Omraade som gjældende paa alle mulige andre Omraader, og det Samme gjælder med Hensyn til Interesserne. Jeg kan meget vel erkjende, og det gjør jeg, at de Herrer, naar de tale om deres Forsvarsplan, have Ret, naar de mene, at denne Forsvarsplan militært er den bedste; men Følgen deraf er ikke, at den er politisk antagelig og finantstiel overkommelig. Saaledes gaar det ogsaa med Hensyn til Interesserne. Man kan meget vel være af den Mening og være overbevist om, at Landbrugets Interesser virkelig i høi Grad gaa i Retning af en Forbudsbestemmelse eller lignende Bestemmelser, som Regjeringen har foreslaaet med Hensyn til Fabrikationen; men derfor kan man jo overordentlig vel stille sig paa et andet Standpunkt. Ligesaa lidt som den militære Sagtundsstab har det Allermindste at bethyde, hvis det viste sig, at deres Plan er uforenelig med Landets politiske Selvstændighed og økonomiske Bestaaen, ligesaa lidt ville Agerbrugets Interesser for mig spille nogenlignende Rolle, hvis det kan paavises, at andre Samfundsklassers Interesser, eller Landets økonomiske Stilling i det Hele led derved. I saa Fald vilde jeg fuldstændig frigjøre mig for det Tryk, som Hensynet til Landbrugets Interesser kunde fremkalde. Det kunde selvfølgelig aldrig falde mig ind at bestride, at dette er Landbrugets Interesser; det vilde være ganske ørkesløst. Naar Landbruget har taget en saa bestemt Stilling, som det har gjort, vilde der ganske vist være Noget af høisaltig Frederik VI's Mand over denne Forjamling, naar den vilde sige: Vi alene vide, hvad der er det Bedste; det vide vi meget bedre end disse Bønder, Proprietærer og Godseiere; det er udannede Folk, der ikke saa godt som vi forstaa sig paa Økonomiens helligste Grundsætninger. Nei, lad os paa dette Omraade, som overalt, gaa ud fra, at Befolkningen selv nok forstaaer sine Interesser langt bedre end vi. Men derfor kunne vi naturligvis have fuldstændig Lov til at sige: Ja, men de Interesser spille ikke en saadan Rolle, at vi kunne finde os i, at andre Interesser derved skulde krænktes. Derfor ere vi ogsaa fuldstændig berettigede til at træde op imod Landbruget, naar

man saa blot ikke bilder sig selv og Andre ind, at man træder op for Landbruget, men at man ser hen til hele Samfundets Tarv. Jeg er enig med det ærede Medlem fra Næstved (Meergaard) i, at dette er det Afgjørende, og jeg finder ikke, at man i og for sig kan bebrejde Nogen, om han stemmer imod Landbrugets Interesser. Hovedsagen er: hvilke ere de andre Interesser, vi i dette Dieblit skulle tage Hensyn til? Det er Fabrikanternes og Konsumenternes. Flere er der ikke. Jeg veed vel, at man ikke holder af at høre dette Ord Fabrikanterne, det er som om man derved vil kaste et ugunstigt Skin paa Margariners Forsvarere; men det er naturligvis ikke min Hensigt, jeg bruger kun den Betegnelse, der er nødvendig. Andre Interesser er der, som sagt, ikke, og navnlig er der ikke Handelsinteresser. Thi disse falde jo i dette Tilfælde sammen med Landbrugets; det have vi jo set af de talrige Adresser, der foreligge baade fra England og Danmark. Der er altsaa kun industrielle Interesser og Konsumenternes Interesser at tage Hensyn til. Kan det nu paavises, at saadanne Interesser, der have Betydning for vort Land, lide ved dette Lovforslag, saa maa man naturligvis finde sig i et Afslag paa sine Fordringer; men det er ikke Tilfældet. Ja, selvfølgelig ville Fabrikanternes Interesser i væsentlig Grad lide derved, de ville opnaa en mindre Avance, og Konkurrencen vil ogsaa blive værre paa de udenlandske Markeder, hvis den ikke fuldstændig hører op, saa de blive indskrænkede til at konkurrere her. Men dette vilde ikke have nogenlignende Betydning; thi den Fabrikation, der findes herhjemme, er heldigvis endnu saa lille og saa lidt betydende, at den ikke paa nogen Maade kan komme i Betragtning for Lovgivningsmagten. Der bliver altsaa kun Konsumenternes Interesser tilbage. Nu er det rigtignok, forekommer det mig, aldeles uimodsigeligt godtgjort, at Alt, hvad der er fremkommet, og navnlig efter Prøven paa Landbohøiskolen, at Farvespørgsmaalet ikke har den allermindste Betydning for de smaa Konsumenter, uden at det skulde være den, at det skulde være en meget væsentlig Fordel. Det er konstateret, at usfarvet Margarine er lige saa tjønt og appetitligt som det usfarvede Vintersmør, vi havde i gamle Dage. Det er endogaa fra Folk, som ere meget ivrige for Margarine, indrømmet mig — og jeg tror ogsaa, det er sket her i Salen — at man naaer ikke Noget ved Farven; thi naar man forbyder al Farvning, kan man ikke skjelne usfarvet Smør fra usfarvet Margarine, og hvis vor Smørproduktion igjen leverede usfarvet Smør, vilde hele Farve-